

grunder

**Xpertene
svarer
60-65**

Celine Engelstad

Gunnvor Vik

Endre Vik

**82-årig nyskaper:
Vil gjøre deg immun
mot sykdommer 30**

**Nye muligheter i
markedsføring 62**

**Øk inntekten: Smart
produktutvikling 6**

Skatt: Fradragene 56

SMYKKE- KVINNENE

Velger kundene selv 40

**Per-Mathias Høgmo
ble redd 26**

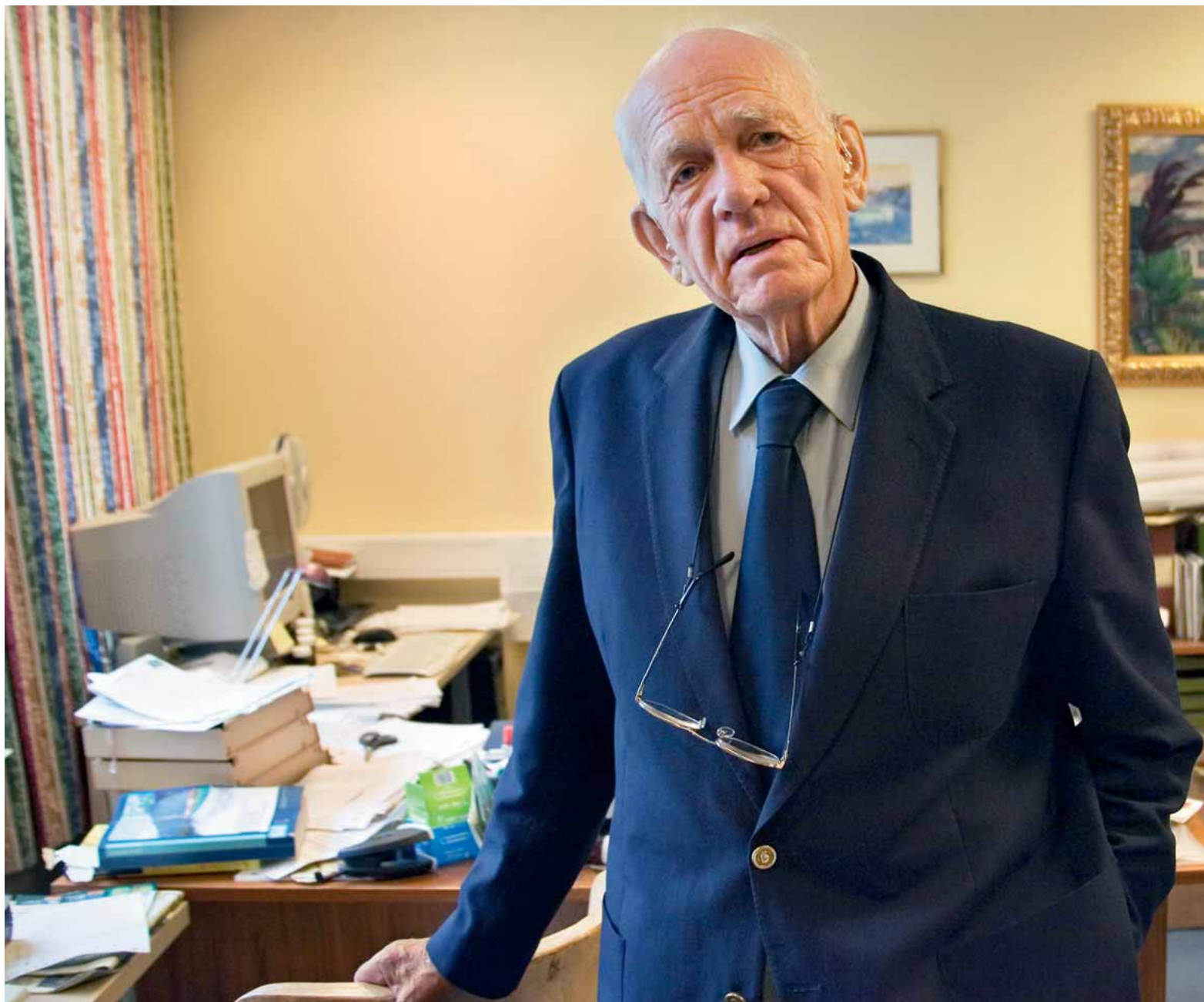
**Pangstart for
gründere 22**

ISSN 1502-055X

9 771502 055058

grunder nr. 9/2008

Han vil gjøre deg immun

Endre Vik gjorde en merkelig oppdagelse i jorden. Han fant ut av det rare, og har siden ikke vært syk. Nå vil den 82 år gamle gründeren gjøre oss alle immune mot sykdommer.

AV OTTO VON MÜNCHOW, BERGEN

Med sitt patenterte kosttilskudd Avant-Garden ligger produktet hans blant bestselgerne innen helsekostbransjen. Det hele startet da landskapsarkitekt

Endre Vik, som er utdannet ved Norges landbrukshøgskole, i 1989 begynte med å eksperimentere med økologiske jordblandinger og gjorde en oppdagelse. Vik merket at planter som fikk vokse i en spesiell

jordsammensetning, ble sterkere og friskere enn de som vokste i normal blomsterjord. De var heller ikke utsatt for de vanlige infeksjonene og sykdommene som ellers forekommer hos veksthusplanter.

AKTIV: Til tross for en alder av 82 år leder Endre Vik fortsatt like aktivt familiebedriften han har bygget opp.

– Det viste seg at denne spesielle jordtypen som var tilsatt ulike bioaktive stoffer, forsterket plantenes immunforsvar. Den gang visste landbruksvitenskapen ikke engang at planter hadde et immunforsvar, forteller Endre Vik til Økonomisk Rapport.

De bioaktive tilsetningsstoffene viste seg å bekjempe plantesykdommer uten bruk av kjemiske stoffer, og var sånn sett et rent økologisk middel. Det var da ideen dukket opp. Kunne dette overføres til mennesker? Endre Vik brukte seg selv som prøvekanin.

Ikke syk mer

– Jeg begynte rett og slett å spise det jeg hadde puttet i jorden. Siden har jeg ikke

FORSVAR: Avant-Garden betyr førstelinjeforsvar på fransk, og det er nettopp det kosttilskuddet til Endre Vik er ved å styrke det uspesifikke immunforsvaret.

PRIS: I 2002 ble Endre Vik tildelt Reodor Felgen-prisen for oppfinnelsen av Avant-Garden.

vært syk. Før 1992 var jeg plaget med leddgikten artritt, spesielt om våren og høsten, men den er nå helt borte.

På det tidspunktet jobbet Endre Vik fortsatt som landskapsarkitekt. En av hans ansatte fikk lymfekreft i leveren og ble behandlet med cellegift. Vik fikk da Svaneapoteket i Bergen til å lage kapsler med de samme bioaktive stoffene som han hadde tilsatt den spesielle jordblandingen. – Du får spise det samme som jeg spiser, sa han til sin ansatt.

– Da den ansatte senere kom tilbake fra ferie, sa professoren som behandlet ham at dette skjønner jeg ingenting av. Han kunne ikke se fnugg av kreften lenger. Det er nå 15 år siden.

Endre Vik skjønte etter hvert at han hadde gjort en betydningsfull oppdagelse. Han gikk til Birgitta Åsjø, en internasjonalt anerkjent professor i virologi ved Universitetet i Bergen. Hun ble imponert over oppdagelsen hans. I samarbeid med et internasjonalt medisinalbyrå ble det så i tidsrommet 1996-97 gjennomført kliniske tester.

90 medisinstudenter ved Haukeland sykehus ble utsatt for forkjølelsevirus og testet i to måneder. De som hadde spist placebo – narrepille – ble mest forkjølet. Gruppen som tok én tablett daglig holdt seg friske den første måneden, men ble deretter forkjølet. De som tok tre tabletter daglig ble helt motstandsdyktige mot forkjølelse.

Patentert

Konklusjonen av de kliniske undersøkelsene var at tilsetningsmiddelet til Endre Vik forsterket immunforsvaret for mennesker på samme måte som for planter, samtidig som det ikke har skadelige bivirkninger

Da de helsemessige effektene var klinisk bevist, gikk Endre Vik i gang med prosessen for å få patentert middelet som i dag selges som Avant-Garden. 16. august 1999 ble middelet patentert som et kosttilskudd – en merkedato for Vik. Avant-Garden er det første kosttilskuddet som er blitt patentert i Norge. Kravet for å få godkjent et slikt middel av Patentstyret er blant annet at det har dokumentert effekt, og at det skiller seg fra andre kosttilskudd.

Endre Vik tok kontakt med Statens nærings- og distriktsutbyggingsfond (SND) – i dag Innovasjon Norge – for å få hjelp til finansiering av en kommersiell utvikling av kosttilskuddet. Han trengte kapital i størrelsesorden 10 millioner kroner for utvikling av et kommersielt produkt.

– Jeg deltok på en innovasjonskonferanse til SND og forklarte situasjonen, blant annet at det på den tiden ikke fantes investeringsvillig kapital. «Da skal vi hjelpe deg», var svaret jeg fikk av SND, forklarer Vik.

Bestselger

I 2002 ble Avant-Garden for første gang presentert for markedet under en nyskappingskonferanse i Bergen. Resultatet var omfattende omtale i pressen, blant annet et førstesideoppslag i Dagbladet. Etter hvert fulgte flere artikler i både dags- og ukepresse. Samme året fikk Endre Vik tildelt Reodor Felgen-prisen for oppfinnelsen av kapslene.

– Det er alltid tøft i en startfase, men vi er etter hvert kommet over kneiken. Vi fikk blant annet to millioner kroner av Innovasjon Norge til markedsføring av Avant-Garden. Vi har vært ute med flere kampanjer, men den beste markedsføringen er likevel at produktet virker. Da blir det mye gjenkjøp, bemerker Endre Vik.

Vik gjorde til å begynne med et smart trekk for å få mer oppmerksomhet rundt det nye kosttilskuddet. Han sendte ut 1000 bokser med Avant-Garden på markedet for gratis testing. Resultatet var blant annet et hav av positive tilbakemeldinger fra brukere og folk som sto frem og sa at de hadde blitt hjulpet av kosttilskuddet. Dette ga ytterligere oppmerksomhet omkring produktet.

Resten er historie som det heter. Langsomt, men sikkert har Avant-Garden jobbet seg opp på helsekostmarkedet. I fjor ble det utropt til bestselger i bransjen. Det lille familieselskapet på Nesttun utenfor Bergen selger rundt 50.000 pakninger med Avant-Garden i året og omsatte for rundt 5 millioner kroner i 2007.

Sitt eget eksempel

Fokus for Endre Vik er nå arbeidslivet. Han mener at Avant-Garden kan revolusjonere norsk arbeidsliv.

– Dersom bedrifter setter Avant-Garden på lunsjbordet til gratis daglig bruk, vil det kunne redusere sykefraværet i Norge med en tredel, hevder Vik.

Professor Birgitta Åsjø understreker at dette er en påstand fra Endre Vik som det ikke finnes bevis for, men hun er ikke desto mindre sikker på at Avant-Garden kan ha en positiv effekt på sykefraværet. Hun har fulgt hans arbeid i lang tid og er svært im-

ponert over det Vik har fått til. Selv benytter hun Avant-Garden når hun skal ut og reise. Hun er en populær foredragsholder, men når hun reiser med fly, tørker slim-

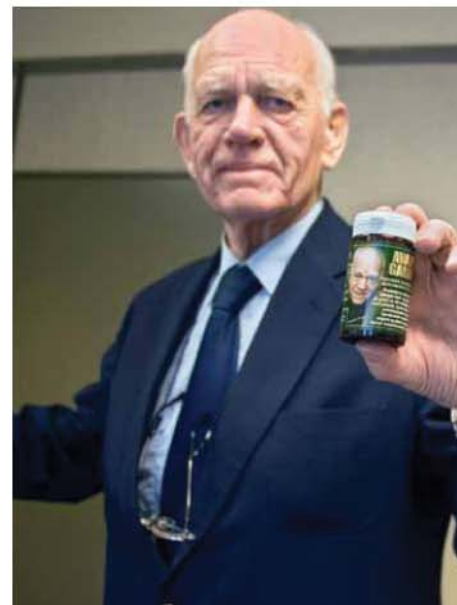
”Dersom bedrifter setter Avant-Garden på lunsjbordet til gratis daglig bruk, vil det kunne redusere sykefraværet i Norge med en tredel.

Endre Vik

hinner ut og hun mister stemmen. Det var inntil hun begynte å ta Avant-Garden, da forsvant problemene.

– Avant-Garden beskytter det uspesifikke immunforsvaret – altså førstelinjeforsvaret. Det er ingen vidundermedisin, men det hjelper for de hverdagslige problemene, særlig når vi kommer inn i høsten med mye luftveisinfeksjoner, sier hun.

I så måte kan Endre Vik selv stå som et eksempel. Det faktum at han startet sin gründervirksomhet lenge etter at de fleste andre trekker seg ut av arbeidslivet, ser ikke ut til å gå inn på Endre Vik. Hans kommentar er at han fikk en god oppdragelse, så det å løse oppgaver har alltid vært

EKSPERIMENTERTE: Kosttilskuddet Avant-Garden er et resultat av at landskapsarkitekten Endre Vik for snart 20 år siden begynte å eksperimentere med spesielle jordsammensetninger.

naturlig for ham. – Da disse mulighetene dukket opp, gjorde jeg bare jobben min, sier han. Så kan en kanskje legge til at hans egen oppfinnelse nok har vært med til å holde hjulene i gang for Endre. ■

ANNONSE

HVA SKJER?

Kurs, konferanser, seminarer og events

OKTOBER:

Hver onsdag fram til 26. november

Gratis etablererkurs fra kl 12-15

Informasjon og veiledning og skreddersydd etableringspakke
www.naeringsetaten.oslo.kommune.no

23 oktober – Hvordan skrive en forretningsplan

www.naeringsetaten.oslo.kommune.no

30 oktober – Grunnleggende salg

www.naeringsetaten.oslo.kommune.no

NOVEMBER:

4. november – Korrupsjon, regnskapsjuks og misforståelser

www.bdonoraudit.no/kurs.asp

5. november – Merverdiavgift 2 – videregående

www.bdonoraudit.no/kurs.asp

6. november – Forbrukerrettet markedsføring

www.naeringsetaten.oslo.kommune.no

10. november – IFRS – hva og hvorfor?

www.bdonoraudit.no/kurs.asp

12. november – Økonomi for ikke økonomer

www.bdonoraudit.no/kurs.asp

12. november – Markedsundersøkelse for Gründere

www.naeringsetaten.oslo.kommune.no

17., 18. og 20. november – Grunnleggende regnskapsforståelse

www.naeringsetaten.oslo.kommune.no